

MENTOR

e-ISSN: 3062-3022

Kasım 2025, Cilt: 1, Sayı: 3

November 2025, Volume: 1, Issue: 3

MENTOR

Akademik Sanat ve Tasarım Dergisi*

e-ISSN: 3062-3022

Yönetim Yeri ve Adresi

MENTOR

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,

3. Kat, No: 335/B

Evliya Çelebi Yerleşkesi, Tavşanlı Yolu 10. Km. 43100, Kütahya-Türkiye

Telefon

+90 (507) 437 0351

E-mail

editor@mentorakademik.com

Web

<https://mentorakademik.com>

Yayınlayan

Hami Onur BİNGÖL

Yayın Türü

Ücretsiz, Açık Erişim, Süreli Yayın

Yayın Periyodu

Yılda 3 Kez Yayınlanır
(Mart, Temmuz, Kasım)

İmtiyaz Sahibi

Hami Onur BİNGÖL

Editör

Prof. Dr. Hami Onur BİNGÖL

hamionur.bingol[at]dpu.edu.tr

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

 0000-0003-1522-6419

Editör Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Bilge Su KARACA

bilgesukaraca[at]trakya.edu.tr

Trakya Üniversitesi

 0000-0002-3928-6136

* Mentor dergisinde yayımlanan yazıların hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.
Makalelerdeki beyanlar dergiye mal edilemez ve bu durum yazar(lar) tarafından kabul edilmiştir.

** Mentor dergisinde yer alan illüstrasyonların kullanım hakkı, 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu” (FSEK) uyarınca kopyalanmaz, Mentor dergisi ve Mentor web adresi dışında bir yayın organında kullanılamaz.

Editör Kurulu / Editorial Board

Doç. Dr. Jennifer VALENCIA
jennifer.g.valencia[at]isu.edu.ph
Isabela State University - PH
 0009-0009-4503-3977

Dr. Öğr. Üyesi Pinky CHADHA
pinky.chadha.1981[at]gmail.com
Ministry of Cultural Heritage Tourism - IR
 0000-0001-8932-536X

Doç. Dr. Siddiqe Hacıyeva
sshaciyeaa[at]gmail.com
Nakhchivan State University - AZ
 0009-0000-7760-1005

Prof. Dr. Nazik ÇELİK YILMAZ
nazik.celik[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
 0000-0002-9257-0339

Prof. Dr. Hami Onur BİNGÖL
hamionur.bingol[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
 0000-0003-1522-6419

Dr. Öğr. Üyesi Bilge Su KARACA
bilgesukaraca[at]trakya.edu.tr
Trakya Üniversitesi
 0000-0002-3928-6136

Öğr. Gör. Gökhan AKCA
gokhan.akca[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
 0000-0003-4132-6229

Yabancı Dil Editörü (İngilizce) / Foreign Language Editor (English)

Öğr. Gör. Gülşah MEYDAN
gulsah.meydan[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
 0000-0002-8664-5891

Alan Editörleri / Field Editors

Çizgi Film ve Animasyon

Dr. Öğr. Üyesi Ali Aycan GÜRBÜZ
aliaycan.gurbuz[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
iD 0000-0001-6727-7846

Müzik

Doç. Sela Can Dökmeci
scandokmeci[at]trakya.edu.tr
Trakya Üniversitesi
iD 0000-0002-0783-5938

Grafik Tasarım

Doç. Eren Evin KILIÇKAYA
erenevin.kilickaya[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
iD 0000-0002-2856-1614

Seramik ve Cam

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül ÇETİN
aysegul.cetin[at]dpu.edu.tr
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
iD 0000-0001-8665-8038

Görsel İletişim Tasarımı

Dr. Öğr. Üyesi Güllü YAKAR
gyakar[at]erbakan.edu.tr
Necmettin Erbakan Üniversitesi
iD 0000-0002-1272-5012

Tasarım ve Mimarlık

Prof. Dr. Kutay GÜLER
guler[at]ksu.edu
Kansas State University
iD 0000-0002-3913-6058

Plastik Sanatlar

Dr. Öğr. Üyesi Şule SAYAN
sulesayan[at]harran.edu.tr
Harran Üniversitesi
iD 0000-0002-6959-3452

Bilim ve Sanat Danışma Kurulu / Art & Science Advisory Board

- Prof. Dr. Çağrı GÜMÜŞ - KTO Karatay Üniversitesi
Doç. Ayşin Pelin KİREMİTCİ - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan Şule KÜLÜK – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Nur CEMELELİOĞLU – Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Orhun TÜRKER - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Kerim LAÇINBAY - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem GÖK - Kayseri Erciyes Üniversitesi
Doç. Özlem KUM - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Serdar DARTAR - Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur YILMAZ - Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül GÖKLEN YILMAZ - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bülent BİNGÖL - Başkent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Duygu SEZGİN - İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Eda UZUN - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif SABANCI POLAT - Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ezgi UZUN - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ezgi YÜRÜMEZ – Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Murat GÜRBÜZ - Bayburt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÇİFTÇİ – Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selim DEĞİRMEN TEPE - Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Simin ŞAY ÜNAY - Ankara Üniversitesi
Dr. Ayça YILMAZ – Tasarımcı
Öğr. Gör. Dr. Veysel ŞAYLI – Gazi Üniversitesi
Konservatör Betül KÜÇÜK - Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Prof. Dr. Elçin ÜNAL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice Işıl ÖZSAİT KOCABAŞ - İstanbul Üniversitesi
Doç. Ayşen ÖZKAN – Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Atalay DURMAZ – Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Berna ÇAĞLAR ERYURT - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan Şule KÜLÜK – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Murat EROĞLU - Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Müyesser Nilüfer KİRAZ - Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem GÖK – Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Asuman YILMAZ FİLİZ - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bahar HOŞCAN KAYA – Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Döne ARISOY - Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esra AKSOY – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hande BOLU SERT – Gazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÜNER - Pamukkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selim DEĞİRMEN TEPE – Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Simin ŞAY ÜNAY - Ankara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Taner GÜLER - İstanbul Üniversitesi

Mentor, bilimsel dağarcıkları ile kendisinden desteğini eksik etmeyen değerli hakemlerine minnettardır...

1

Betül KÜÇÜK

*Osmanlı Padişah Portreleri Albümünün Yapım Taribinin Filigranlar Üzerinden Belirlenmesi: Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi Örneği.....*148-165

2

Benan TAŞLIDAĞ

*Ressam Hoca Ali Rıza'nın "İlk Resimlerimden..." Adlı Karton Üzerine Yağlıboya Tablosunun Konservasyonu.....*166-180

3

Gülşah KÖK

*Resim Sanatı ve Mimarlık İlişkisi: Tarihsel Bir İnceleme.....*181-196

4

Ezgi YÜRÜMEZ

*Türkiye'de Klasik Batı Müziği Keman Ekolleri Üzerine Hazırlanan Bilimsel Yayınların Kurumsal Dağılım, Tür, Konu ve Yıl Analizi.....*197-205

5

Arash Golzari HOSSEINI

*Osman Hamdi Bey'in "Türbe Ziyaretinde İki Genç Kız" Eserinde Osmanlı Otoritesi: Bourdieu'cü Bir Analiz.....*206-216

6

Teoman Barış GÜL, Hatice Şebnem BAŞARAN

*Salisbury Katedrali'nin Tarihsel Süreçteki Değişimleri ve Restorasyonu Üzerine Bir Değerlendirme.....*217-239

Derleme Makale/ Review Article

7

Abdul HALEEM

Çağdaş Pakistan Sanatının Sosyo-Politik Boyutları240-249

Mentor'un 3. sayısından tüm sanatçı, tasarımcı ve akademisyenlere merhaba. Yapay zekânın hayatımıza yüksek oranda etki ettiği artık kabul edilmesi gereken bir gerçek halini aldı. Şüphesiz ki yapay zekâ, günümüzde sapiensin hayatını kolaylaştıran öncü dijital teknolojilerden bir tanesi. Editöryal ekip olarak, bu olgunun ilerlediği yönü tahmin ederek, Mentor'u ilk kurduğumuz zamanlarda “Yapay Zekâ ve Yazarlık” adında bir başlık oluşturmuştuk. Şu anda halen Mentor'un web sitesinde aktif olarak bulunuyor bu başlık.

Sayın okuyucularımız, yapay zekâ bir sapiens değildir ve bilimsel bir yazıda alınacak muhatap olamaz. Üzülerek ifade etmek durumundayım ki bu sayımıza gelmiş araştırmalar arasında, azımsanmayacak seviyede yapay zekâ üretimi olan araştırmalarla karşılaştık. Yapay zekâ, kendisi olarak Mentor'a bir araştırma gönderseydi sorun olmayacaktı ancak gelen araştırmaların altında insan bir yazar ismi bulunmasına rağmen yapay zekâya ürettirilmiş olması çok büyük bir sorunsaldır. Tüm genç yazarlara seslenmek isterim; yapay zekâdan istifade edilebilir ancak yapay zekâya fikir ürettirilmemelidir. Mentor, yapay zekâ ve yazarlık alanındaki tüm güncel hukuki gelişmeleri ısrarla takip etmektedir. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve TÜBİTAK'ın bu hususla ilgili yönergeleri hazırlamakta olduğunu biliyoruz ve sonuçlarını büyük bir sabırsızlıkla bekliyoruz. Aynı zamanda üyesi olduğumuz bu kurumların yönergeleri Mentor için de bir kaynak olacak ve ilerleyen dönemlerde hukuka daha uygun kararlar alınabilmesinin de önünü açacaktır. Şimdilik söyleyebileceğimiz şudur ki; Mentor'un, yapay zekâ ile bir sorunu yoktur ancak yapay zekâya fikir ürettirerek özgün makale yazdığını zanneden yazarlara karşı alerjisi vardır. Bu olguya bir yazarın özgün fikirlerini yapay zekâya düzelttirmesini de eklemek gerekmektedir. Zira böyle bir durumda da var olan bir özgün fikir, yapay zekâ üretimi pozisyonuna düşmektedir. Kısacası Mentor'un derdi yapay zekâ ile değil, alengirli yazarlardır. Sahip olduğumuz ender doğal kaynaklardan birisi de insan fikridir ve Mentor, şu anki hukuki gelişmelere göre gerçek insanların ürettiği özgün fikirleri yayınlama gayreti içerisinde.

Sayın okurlarımız; özel bir çaba göstermeden, Mentor'a yabancı yazarlardan da araştırma geldiğini bilgilerinize paylaşmak isteriz. Mentor'un bu sayısı için can Azerbaycan, Pakistan ve İran gibi farklı ülkelerden araştırmacılar yayın gönderdiler. Kimileri değerli hakemlerimizin görüşlerinden geçemedi ve yayımlanmadı. Kimileri de bu sayımızda kendilerine yer buldular. Sonuç ne olursa olsun, reddedilen, yayımlanan ya da halen hakemlik süreci bekleyen tüm yazarlarımıza, hakemlerimize ve bilim ve sanat danışma kurumumuzda bizlerden desteklerini eksik etmeyen değerli akademisyenlerimize minnettar olduğumuzu bildirmek isteriz. Mentor, paydaşları sayesinde ayakta duran akademik bir dergidir. Biz bu yola uluslararası bir dergi olma hedefi ile çıkmıştık ve hiç ummadığımız ve beklemediğimiz bir zamanda, henüz 3. sayımızda yabancı yazarlarca yazılmış makalelerin gelmesi bizleri daha çok heyecanlandırdı. Bakalım 2. cildimize geçtiğimizde neler olacak... Bir sonraki sayımızda görüşünceye değin esen kalın.

Kasım 2025
Prof. Dr. Hami Onur BİNGÖL
Editör

Greetings to all artists, designers and academics from the 3rd issue of Mentor. It has now become an accepted fact that artificial intelligence has a significant impact on our lives. Undoubtedly, artificial intelligence is one of the leading digital technologies that make life easier for sapiens today. Anticipating the direction this phenomenon was heading, the editorial team created a title called “Artificial Intelligence and Authorship” when we founded Mentor. This title is currently still active on Mentor's website.

Dear readers, artificial intelligence is not a sapiens and cannot be addressed in a scientific article. I regret to say that among the candidate studies in this issue, we have encountered a considerable amount of research that is produced by artificial intelligence. If the artificial intelligence had sent a research to Mentor on its own, there would have been no problem, but the fact that the incoming research was produced by the artificial intelligence even though it had a sapiens author under it is a huge problem. I would like to address all young authors; artificial intelligence can be used, but artificial intelligence should not be allowed to generate ideas. Mentor persistently follows all current legal progress in the field of artificial intelligence and authorship. We know that the Council of Higher Education in Türkiye and TÜBİTAK are preparing guidelines on this matter, and we eagerly await the results. At the same time, the guidelines of these institutions of which we are members will also be a resource for Mentor and will pave the way for more legally compliant decisions to be made in the future. What we can say for now is that Mentor has no problem with artificial intelligence, but she is allergic to writers who think they are writing original articles by having artificial intelligence generate ideas. To this phenomenon, it's also necessary to add the possibility of an author having their original ideas corrected by artificial intelligence. In such a case, an existing original idea becomes a product of artificial intelligence. In brief, Mentor's problem is not with artificial intelligence, but with tricky writers. One of the rare natural resources we have is the sapiens idea, and Mentor strives to publish original ideas produced by real people in accordance with current legal developments.

Dear readers, we would like to inform you that, without any special effort, Mentor also receives inquiries from foreign authors. Researchers from different countries such as Azerbaijan, Pakistan and Iran submitted publications for this issue of Mentor. Some of them did not pass the opinions of our valuable referees and were not published. Some of them were published in this issue. Regardless of the outcome, we would like to express our gratitude to all our authors, referees, and our valued academicians on our science and art advisory board who have always supported us, whether their papers have been rejected, published, or are still awaiting peer review. Mentor is an academic journal that survives thanks to its stakeholders. We set out on this journey with the goal of becoming an international journal, and we were even more excited to receive articles written by foreign authors in our third issue, at a time we had never expected or anticipated. Let's see what happens when we move on to our second volume... Goodbye till our next issue.

November 2025
Prof. Dr. Hami Onur BİNGÖL
Editor

MENTOR

Alkademik Sanat ve Tasarım Dergisi

Makale Yayın Süreci

1. Yazar makalesini Mentor'a gönderir.

2. Editör makaleyi yayın kurallarına göre inceler.

3. Makale uygunsa en az 2 hakeme gönderilir.

4. Hakemlerin kararına göre makale yayınlanabilir, revizyon alabilir ya da reddedilebilir.

5. Hakemlerin revizyon kararı var ise yazara 15 gün süre verilir.

6. Yazardan gelen düzeltilmiş makale, yabancı dil editörüne gönderilir.

7. Editör son okuma işlemini yapar.

8. Makale sıradaki Mentor sayısında yayınlanır.

MENTOR

Academic Fine Arts & Design Journal

Publication Process

1. The author sends the article to the Mentor.

2. The editor reviews the article in accordance to the publication rules.

3. If the article is seen fit, it is sent to at least two more referees.

4. Depending on the conclusion of the referees, the article can be published, revised or rejected.

5. If the referees decide on a revision, the author is given 15 days.

6. The corrected article from the author is sent to the foreign language editor.

7. The editor does the final reading.

8. The article is published in the next issue of Mentor.

“Sanatkar, toplumda uzun mücadele ve gayretlerden sonra alnında ışığı ilk hissedeni insandır.”

Mustafa Kemal ATATÜRK